

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 29 januari 1920 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

(2:a avd.)

Uti en till riksdagen den 5 december 1919 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 11, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 14 särskilda punkter upptagna ärenden medgiva försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet att hänvisa till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

I fråga om de under punkterna 1—5 i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke något att erinra.

Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva,

1) att av kronohemmanet ¹³/₂₂ mantal Blacksta nr [1.°]

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

8 litt. Ga i Gåsinge socken av Södermanlands län må till Gåsinge kommun försäljas den å förste lantmätaren Axel U. Lodéns i statsrådsprotokollet omför-mälda karta med litt. D¹ betecknade ägolotten mot en köpeskillning av 19,000 kronor att erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel den 14 mars varje av nästföljande fem år samt under villkor i övrigt,

att ägolotten säljes i det skick, den vid tillträdet befinnes, varvid kommunen skall inträda i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägt till den brukare, som vid samma tid avträder ägolotten;

att köpeskillingen skall erläggas till länsstyrelsen i länet;

att köpebrev skall utfärdas, så snart första sjättedelen av köpeskillingen erlagts och kommunens skuldförbindelse å återstoden därav avlämnats;

att kommunen skall svara för de å ägolotten för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskyl-der; samt

att kommunen skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å köpet och andra med köpet för-enade utgifter samt för inteckning i fastigheten till säkerhet för berörda skuldförbindelse;

[2.]

2) att lägenheterna Häradsmärket litt. B, Sjövalla litt. C och Nybygget litt. D må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegen- domen $\frac{1}{2}$ mantal Kwickstorp nr 1 i Åtvids socken av Östergötlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegen- domar;

[3.]

3) att lägenheten Grindstugan må med i stats- rådsprotokollet angivet område från kronoegendomen 1 mantal Fettjestad nr 5 Profossgård i Gammalkils socken av Östergötlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

4) att de till kronoegendomen 1 mantal Broby nr 9 Klostergården i Lannaskede socken av Jönköpings län hörande lägenheterna Johannesberg nr 1, Slättkärr, Hultet, Holmesberg, Karlsholm, Klosterdal och Rosenlund ävensom tomtlägenheterna 2, 4—8 och 10—24 må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område, dock i fråga om tomterna nr 1, 2, 4, 5, 6, 8, 11, 14, 15, 17, 18 och 22 med tillägg av vägområden på sätt domänstyrelsen föreslagit, försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med skyldighet för innehavare av sistnämnda tolv tomter att till begagnande såsom väg upplåta de i dessa tomter ingående, för sådant ändamål avsedda områdena samt med förbehåll ej mindre i fråga om lägenheterna Hultet och Slättkärr, att i försäljningen icke ingår särskild utstämplad ståndsog samt om rätt för köpare av berörda skog att för tiden till den 1 april 1921 utan ersättning till lägenheternas köpare avverka och avforsla samma skog, än även vidkommande lägenheten Johannesberg nr 1 om rätt för Alfred Johansson och hans hustru att under sin livstid få kvarbo å den av dem nu bebodda lägenheten Johannesberg nr 2 mot en årlig avgäld av 3 kronor till innehavaren av lägenheten Johannesberg nr 1;

[4.]

5) att i statsrådsprotokollet omförmälda ett f. d. soldattorp samt tio tomtlägenheter må var för sig med i samma protokoll angivet område, dock vad angår tomtlägenheterna nr 1, 2, 3 och 4 samt 9 och 10 med tillägg av vägområden enligt domänstyrelsens förslag, från kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Fogdeholm nr 1 i Lommaryds socken av Jönköpings län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med förbehåll vid försäljningen av soldattorpet att beträffande byggnaderna därå i försäljningen ingå endast kronans andel i samma byggnader och med skyldighet för innehavare av tomtlägenheterna nr 1, 2, 3, 4, 9 och 10 att till begagnande såsom väg upplåta de i dessa lägenheter ingående, för sådant ändamål avsedda områden.

[5.]

[6.] 6) I punkten 6 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att sedan kronoegendomen 1 mantal Risinge nr 1 i Kristdala socken av Kalmar län blivit genom ägostyckning delad i sju lotter i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningsmännens förslag,

dels huvudgården må å offentlig auktion försälas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor,

dels ock övriga sex lotter må försälas var för sig enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, under förbehåll vid försäljningen av varje av de sju lotterna om rätt för köpare av särskilt utstämplad skog att före den 1 april 1921 utan ersättning till lottens innehavare avverka och avforsla samma skog.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

anmäla.

Emot de under punkterna 7 och 8 i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

[7.] 7) att tre i statsrådsprotokollet omförmälda, till kronoparken Skogsholm hörande lotter må var för sig med i samma protokoll angivet område från utmarksområdet till $1\frac{3}{8}$ mantal Rosendal i Follingbo socken i Gottlands län försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med rätt till hembud å lotten litt. a för Albin Nyberg, å lotten litt. b för Olov Andersson och å lotten litt. c för Viktor Andersson, alla i Klinte;

[8.] 8) att ett i statsrådsprotokollet närmare angivet, till kronoparken Skogsholm hörande område om 6.101 hektar må från förra hospitalslägenheten nr 107 Nunnesiken i Västerhejde socken av Gottlands län för 4,000 kronor försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, under villkor att utfartsväg till omkring 5 meters bredd för Nunnesikens utmark på lämpligt sätt utläggas och undantages från försäljningen.

[9.]

9) I punkten 9 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att kronoegendomen »åker utom stadens norra vall» inom Ystads stadsområde må till staden Ystad försäljas mot en köpeskillning av 44,788 kronor, att erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel den 14 mars varje av nästföljande fem år samt under villkor i övrigt,

att egendomen säljes i det skick, den vid tillträdet befinnes, varvid staden skall inträda i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägt till den brukare, som vid samma tid avträder egendomen;

att köpeskillningen skall erläggas till länsstyrelsen i länet;

att köpebrev skall utfärdas, så snart första sjättedelen av köpeskillningen erlagts och stadens skuldförbindelse å återstoden därav avlämnats;

att staden skall svara för de å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder; samt

att staden skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å köpet och andra med köpet förenade utgifter samt för in-teckning i fastigheten till säkerhet för berörda skuldförbindelse.

Staden Ystad har yrkat att få betala den erbjudna köpeskillningen under loppet av tio år med en tiondel årligen utan erläggande av ränta å in-nestående belopp.

Utskottet.

Domänstyrelsen har ansett att då i förevarande fall fråga vore, att staden utan tävlan skulle få förvärva egendomen, med avseende å betalningssättet borde förfaras på enahanda sätt som i andra fall av jordförsäljning till städer, där vid överlåtagandet stipulerats, att köpeskillningen skulle erläggas kontant vid tillträdet.

Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva, att köpeskillningen må erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel varje av nästföljande fem år. Även enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle staden befrias från skyldighet att erlægga ränta å den ej förfallna delen av köpeskillningen. Redan föredragande departementschefen har anmärkt, att detta för staden innebär en avsevärt större förmån än i liknande fall hittills plägat medgivas.

För egen del har utskottet icke något att erinra mot att ifrå-gavarande kronoegendom försäljes till staden Ystad mot föreslagen köpe-skillning. Beträffande sättet för köpeskillningens erläggande håller ut-skottet i likhet med domänstyrelsen före, att denna bör erläggas kontant vid tillträdet.

I anslutning till vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må på det sätt bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning, att riksdagen må medgiva, att kronoegendomen »åker utom stadens norra vall» inom Ystads stadsområde må till staden Ystad försäljas mot en köpeskilling av 44,788 kronor under villkor, att egendomen säljes i det skick, den vid tillträdet finnes, varvid staden skall inträda i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägt till den brukare, som vid samma tid avträder egendomen;

att köpeskillingen skall vid tillträdet kontant erläggas till länsstyrelsen i länet;

att staden skall svara för de å egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskyl-der; samt

att staden skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å köpet och andra med köpet förenade utgifter samt för inteckning i fastigheten till säkerhet för berörda skuldförbindelse.

Emot den under punkten 10 i förevarande proposition upptagna framställningen har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

[10.]

10) att, sedan från kronoflygsandsfältet Springbacken inom Halmstads stads utmark av Hallands län blivit avskilt ett område om 1.43 hektar, innefattande ägofigurerna 25 och 26 samt avdelningen a å skogstaxatorn Falcks i ärendet åberopade karta,

dels detta område överlåtes till lotsstyrelsen mot en ersättning till domänfonden av 4,850 kronor samt med skyldighet för lotsstyrelsen att respektera det med kastroddaren L. A. Starck rörande ägofiguren 25 gällande arrendekontrakt av den 12 mars 1914;

dels ock återstående delen av kronoflygsandsfältet, omfattande en areal av 23.19 hektar, försäljes till Halmstads stad mot en köpeskilling av 24,200 kronor, att vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen i Hallands län, samt under villkor i övrigt att köparen ensam vidkännes de med avskiljande av lotsverkets område och lagfart å stadens fång förenade kostnader

samt att köparen vid påfordran uppför betryggande stängsel mot nämnda område och för framtiden i gott stånd underhåller samma stängsel;

11) I punkten 11 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att ett i statsrådsprotokollet angivet område om 11.787 hektar må från kronoegendomen $\frac{7}{8}$ mantal Västra Ryr nr 1 i Romelanda socken av Göteborgs och Bohus län försäljas till Göteborgs murbruks- och betongaktiebolag mot en köpeskilling av 85,575 kronor att vid tillträdet kontant betalas till länsstyrelsen i länet samt under villkor i övrigt, [11.]

att området får tillträdas å tid, varom köparen må överenskomma med egendomens arrendator, dock att, därest tillträde ej sker senast den 14 mars 1922, frågan om nu förevarande försäljning skall hava förfallit;

att områdets innehavare skall vara skyldig att, om så påfordras, i gränsen mellan området och kronoegendomen uppsätta och underhålla lämpligt stängsel;

att för kronoegendomens behov i all framtid grus må avgiftsfritt hämtas å området såväl för byggnadsändamål som för underhåll av allmänna och enskilda vägar;

att kronoegendomens arrendator må avgiftsfritt tillgodogöra sig redan utstämplat gallringsvirke, motsvarande ett års behov;

att innehavarna av torplägenheten Älvängstorpet Magnus Larsson och Emma Sandberg må mot en årlig avgäld av 12 kronor kvarsitta å lägenheten, så länge någondera av dem lever; samt

att köparen ensam bestrider de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

anmäla.

12) I punkten 12 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att, sedan lägenheten Nabben under kronoparken Öresten i Älvsborgs län blivit i överensstämmelse med domänintendentens förslag delad i två lotter, en skogslägenhet och en bostadslägenhet, [12.]

den förra försäljes till G. Seaton mot en köpeskilling av 700 kronor att kontant erläggas till länsstyrelsen i länet vid köpets avslutande samt

med skyldighet för köparen att ensam vidkännas kostnaderna för lägenhetens avskiljande och för lagfart å fänget; samt

den senare försäljes enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med skyldighet för lägenhetens innehavare att upplåta fri utfartsväg över densamma för innehavare av skogslägenheten.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

anmäla.

Emot de under punkterna 13 och 14 i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

[13.]

13) *dels* att två i statsrådsprotokollet omförmälda, till förra länsmansbostället 1 mantal Kullarbo nr 3 i Öster Våla socken av Västmanlands län hörande ägoskiften, benämnda Kullarbo fåboäng, må såsom en lott försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

dels ock att en till samma kronoegendom hörande, i samma protokoll omförmäld andel i samfälligheten Snormossen må tilläggas försäljningslotten litt. A och jämte densamma försäljas på sätt om nämnda lott blivit av riksdagen år 1917 bestämt; samt

[14.]

14) att lotten litt. Ab av kronoegendomen 1 mantal Långby nr 1 i Badelunda socken av Västmanlands län må försäljas till Badelunda kommun mot en köpeskillning av 19,542 kronor att erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel den 14 mars varje av nästföljande fem år samt under villkor i övrigt, att ägolotten säljes i det skick, den vid tillträdet finnes, varvid kommunen skall så vitt denna lott angår inträda i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägt till den brukare, som vid samma tid avträder ägolotten;

att köpeskillningen skall erläggas till länsstyrelsen i länet;

att köpebrev skall utfärdas, så snart första sjättedelen av köpeskillingen erlagts och kommunens skuldförbindelse å återstoden därav avlämnats;

att kommunen skall svara för de å ägolotten för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder; samt

att kommunen skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å köpet och andra med köpet förenade utgifter samt för inteckning i fastigheten till säkerhet för berörda skuldförbindelse.

Stockholm den 29 januari 1920.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 4.